HOOFDLIJNENAKKOORD WATERZUIVERING IN DE GLASTUINBOUW

LTO Glaskracht Nederland, Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie (Nefyto), Unie van Waterschappen (UvW), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb), Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn het met elkaar eens over de volgende hoofdlijnen:

1. De belasting van het oppervlaktewater als gevolg van het lozen van afvalwater met gewasbeschermingsmiddelen door de glastuinbouw moet sterk worden teruggedrongen.
2. In de Nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst is aangekondigd, dat daartoe per 2016 een zuivering zal worden verplicht in de milieuwetgeving voor glastuinbouwbedrijven die afvalwater met gewasbeschermingsmiddelen lozen op oppervlaktewater of riolering.
3. De datum waarop glastuinbouwbedrijven op grond van de milieuwetgeving moeten beschikken over een functionerende installatie zal, rekening houdend met zowel de milieubelangen als de economische en praktische haalbaarheid, worden verschoven naar **1 januari 2018.**
4. In de milieuwetgeving zal een zuiveringsrendement worden voorgeschreven van **minimaal 95%**.
5. De effectiviteit van het verleende uitstel van twee jaar van de datum van de invoering van de zuiveringsplicht hangt nauw samen met de mate waarin het toelatingsbeleid daarmee wordt gesynchroniseerd. Het Ctgb en de beide ministeries spannen zich maximaal in om, binnen hun bevoegdheden, verantwoordelijkheden en juridische mogelijkheden, deze synchronisatie te bewerkstelligen.
6. De betaalbaarheid wordt verbeterd door:
   a. collectieve installaties of aanpassing van riool/afvalwaterzuiveringsinstallaties te faciliteren met de mogelijkheid om waar nodig meer tijd te krijgen voor het voldoen aan de zuiveringsverplichting, met een maximum van drie jaar.
   b. onderzoek te doen naar de mogelijkheid om kosten voor collectieve installaties en aanpassing van de riool/afvalwaterzuiveringsinstallatie door te berekenen aan de vervuiler,
   c. voor kleine glastuinbouwbedrijven de kosten drastisch te verlagen via innovaties, zoals een mobiele zuivering. Daarnaast wordt afgewogen of deze categorie de mogelijkheid wordt gegeven om meer tijd te krijgen voor de invoering, met een maximum van drie jaar,
   d. mogelijkheden voor de inzet van financiële instrumenten na te gaan.
7. De uitvoering van de afspraken wordt gemonitord via het Platform Duurzame Glastuinbouw en twee keer per jaar via een bestuurlijk overleg.

Natuur en Milieu kan zich vinden in de geschetste hoofdlijn, behalve dat zij vindt dat voor alle in de glastuinbouw toegelaten neonicotinoïden geen uitstel kan worden verleend van de zuiveringsplicht en dat synchronisatie het beste kan worden gerealiseerd door in de milieuwetgeving een zuiveringsrendement van 99,5% voor te schrijven.

Alle partijen spannen zich maximaal in om de benodigde acties uit te voeren en om de resterende vraagstukken op te lossen rond de synchronisatie van het toelatingsbeleid en

de betaalbaarheid en praktische implementatie voor o.a. kleine glastuinbouwbedrijven. De resultaten van deze inspanningen laten het akkoord op hoofdlijnen onverlet, maar het realiseren van oplossingen is van zeer groot belang voor een succesvolle uitvoering van dit akkoord. In bijlage 1 is een toelichting opgenomen over de synchronisatie en het verbeteren van de betaalbaarheid. In bijlage 2 zijn de belangrijkste acties samengevat.

Bijlage 1: toelichting

Synchronisatie, validatie en doorontwikkeling beoordelingsmethodiek voor de toelating

De synchronisatie die wordt bewerkstelligd houdt het volgende in:

a. Voor middelen waarvoor volgens het toelatingsbesluit reeds een zuiveringsplicht geldt, waaronder imidacloprid, zal de zuiveringsplicht blijven gelden. Voor enkele middelen staat hiervoor nog de weg van bezwaar en beroep open.
b. Voor middelen waarvoor volgens de beoordeling een verwijdering tot 95% toereikend is, zal het Ctgb als voorwaarde opnemen dat het afvalwater uiterlijk op 1 januari 2018 wordt gezuiverd.
c. Voor middelen waarvoor volgens de beoordeling een verwijdering van meer dan 95% nodig is, zal het Ctgb als voorwaarde opnemen dat het benodigde verwijderingspercentage per direct wordt gerealiseerd, tenzij het verschil kan worden overbrugd met aanvullende maatregelen. De aanvrager zal moeten aantonen dat door het treffen van aanvullende maatregelen kan worden volstaan met een zuiveringspercentage van 95%. Gedacht kan worden aan bijv. een langere wachttijd tussen toepassing en lozing. De aanvullende maatregelen worden opgenomen in de gebruiksvoorschriften.

Volgens de planning wordt op 1 maart 2016 een nieuwe Europese beoordelingsmethodiek voor de toelating in bedekte teelten ingevoerd (Greenhouse Emission Model) voor aanvragen die na die datum worden ingediend voor (her)beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen. Volgens de sector, die zich daarbij baseert op onderzoek door o.a. Wageningen Universiteit, stemmen de uitkomsten van het model niet overeen met praktijkwaarnemingen en is de beoordeling te streng. Afgesproken is het volgende:

a. Het model wordt in overleg met de sector zo spoedig mogelijk gevalideerd aan de hand van een aantal praktijksituaties.
b. Het model wordt in overleg met de sector doorontwikkeld om rekening te kunnen houden met mechanismen in de praktijk, zoals afbraak, en om rekening te kunnen houden met bovengenoemde extra gebruiksvoorschriften.
c. De ministeries onderzoeken gelet op Europese verplichtingen of de invoering van het nieuwe model kan worden uitgesteld, in afwachting van validatie en doorontwikkeling.

Verbeteren betaalbaarheid en haalbaarheid

Initiatieven voor collectieve installaties worden gefaciliteerd door:

a. Het bieden van een maatwerkmogelijkheid in de milieuwetgeving aan het bevoegd gezag om collectieve installaties zo spoedig mogelijk na 1 januari 2018 maar uiterlijk voor 1 januari 2021 in gebruik te laten zijn.
b. Voor de invulling van deze maatwerkmogelijkheid is een stappenplan afgesproken, beginnend met het aanleveren van een lijst met kansrijke locaties door LTO Glaskracht Nederland eind 2015, het uitwerken in businesscases in 2016 en eindigend met het nemen van een formeel besluit door het bevoegd gezag begin 2017.
c. Het ministerie van IenM verkent in afstemming met andere departementen, LTO Glaskracht Nederland, VNG en de UvW, de technische en juridische aspecten van een aanpassing van de grondslag van de zuiveringsheffing. Doel hiervan is om na te gaan of het mogelijk is om op die wijze de kosten voor collectieve installaties en aanpassing van de riool/afvalwaterzuiveringsinstallatie door te berekenen volgens het principe ‘de vervuiler betaalt’.

De betaalbaarheid voor kleine bedrijven (tot enkele hectaren) kan in belangrijke mate worden verbeterd door de ontwikkeling van mobiele installaties. Onderzocht wordt hoe de ontwikkeling daarvan kan worden gestimuleerd en welke effecten dit heeft op de verbetering van de

betaalbaarheid (verlaging van kosten) en de haalbaarheid (vermindering van het aantal bedrijven dat moet investeren in een installatie).

Het is denkbaar om kleine glastuinbouwbedrijven (tot 2500 m^2 en/of tot 25 kg N/ha/jaar) meer tijd te geven om aan de zuiveringsplicht te voldoen, tot 1 januari 2021. Om kleine glastuinbouwbedrijven ook deze ruimte te geven via het toelatingsbeleid, zou de beoordelingsmethodiek voor de toelating onderscheid moeten maken in bedrijfsgrootten. Vervolgens zou uit de beoordeling moeten komen dat kleine bedrijven hun afvalwater ongezuiverd kunnen lozen. Afgesproken is dat de beide ministeries afwegen of deze categorie de mogelijkheid wordt gegeven om meer tijd te krijgen voor de invoering, met een maximum van drie jaar.

Bedrijven die geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken of geen afvalwater lozen, worden in ieder geval uitgezonderd van de zuiveringsplicht.

Voor bedrijven die te maken hebben met veel kwel en inzijging zal worden gekeken of het mogelijk is een oplossing te vinden waardoor het te zuiveren volume kan worden beperkt.

Bijlage 2: belangrijkste acties

In onderstaand overzicht zijn acties toebedeeld aan trekkers, vanzelfsprekend worden waar nodig andere partijen betrokken bij de uitwerking daarvan. Voor de overzichtelijkheid zijn die acties niet ook opgenomen bij die betrokken partijen.

LTO Glaskracht Nederland	1. Stimuleert onderzoek naar het praktijkrijp maken van zuiveringstechnieken (inclusief beoordelingsmethodiek om zuiveringsinstallaties te testen en te beoordelen op het benodigde zuiveringsrendement), zodat in het eerste kwartaal van 2016 de eerste installaties in gebruik kunnen worden genomen om te voldoen aan de nu reeds geldende zuiveringsplicht voor een aantal middelen. 2. Stimuleert de totstandkoming en naleving van maatregelen die een verschil tussen een hoog benodigd verwijderingspercentage en een zuiveringsrendement van 95% kunnen overbruggen. 3. Stelt eind 2015 een lijst op met kansrijke locaties voor collectieve installaties of aanpassing riool/afvalwaterzuiveringsinstallatie en ondersteunt ondernemers bij het uitwerken van businesscases voor kansrijke locaties. 4. Stimuleert innovatie om zuiveringskosten te verlagen, zoals mobiele installaties. 5. Creëert draagvlak bij glastuinbouwbedrijven voor de bestaande zuiveringsplicht en de zuiveringsplicht in de milieuwetgeving. 6. Draagt inhoudelijk bij aan de validatie en doorontwikkeling van het GEM. 7. Doet een voorstel hoe het te zuiveren afvalwatervolume kan worden beperkt voor bedrijven die te maken hebben met veel kwel en inzijging.
Nefyto	1. Draagt inhoudelijk bij aan validatie en doorontwikkeling beoordelingsmethodiek voor de toelating (GEM). 2. Stimuleert de totstandkoming van maatregelen die een verschil tussen een hoog benodigd verwijderingspercentage en een zuiveringsrendement van 95% kunnen overbruggen. 3. Werkt samen met Stichting Certificering Distributie Gewasbeschermingsmiddelen mogelijkheden voor gecontroleerde distributie voor de glastuinbouw verder uit.
Ctgb	1. Zorgt voor maximaal mogelijke synchronisatie met de milieuwetgeving.
UvW	1. Beoordeelt begin 2017 de lijst met kansrijke locaties en besluit op aanvragen voor maatwerk.
VNG	1. Beoordeelt begin 2017 de lijst met kansrijke locaties en besluit op aanvragen voor maatwerk.
Ministerie EZ	1. Zorgt voor validatie en doorontwikkeling beoordelingsmethodiek voor de toelating (GEM). 2. Gaat na of het mogelijk is nieuwe beoordelingsmethodiek voor de toelating (GEM) later in te voeren. 3. Gaat mogelijkheden voor financiële instrumenten na.
Ministerie IenM	1. Zorgt voor aanpassing milieuwetgeving ter invoering van de zuiveringsplicht. 2. Verkent technische en juridische aspecten van aanpassing grondslag zuiveringsheffing. 3. Onderzoekt samen met LTO Glaskracht, EZ en andere partijen de mogelijkheden van de ontwikkeling van mobiele zuiveringsinstallaties en de effecten op betaalbaarheid en haalbaarheid.

4. Maakt de afweging of kleine bedrijven de mogelijkheid wordt gegeven om meer tijd te krijgen voor de invoering, met een maximum van drie jaar.